Anul IX, seria II, No. 266 (538).

4 PAGINI 2 LEI

Duminecă 6 Mai 1934

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bdl Regele Ferdinand No. 5.
(Tipografia Lovrov & Co).
ARAD.

Redacţia din ORADEA:
Strada Regele Carol II. No. 14.

Redacţia pentru Banat: TIMIŞOARA,
Hotel „Ferdinand" camerele Nr. 21 şi 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ŞTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiazi

Note zilnice

Nepotriviri alarmante

In cele din urmă decenii, pe linia desfăşurării elementelor vieţii sociale a statului românesc, insul aplecat spre anchetă şi iscodire, va avea prilejul să deosebească două forme mari de manifestare cu privire la câtimea şi tăria românismului dregătorilor: *forma teoretică şi aplicată.*

Românismul teoretic, după cum este îndeobşte cunoscut, constituie pasta din care toate organizaţiile cu caracter politic, în timpul cât mărşeluiesc drumurile negrei opoziţii, îşi făuresc crezuri şi programe de guvernământ de radicală reformă socială. Fiecare partid a susţinut şi a promovat, teoretic, interesele ţării, dând prioritate în gospodăria publică elementelor majoritare. Când n'are răspunderea, toată fauna noastră politică flutură cele mai ademenitoare formule de mântuire şi prosperare generală. Ne ridică climatul sufletesc al masselor până la exasperare, îndemnând, câteodată, populaţia satelor la nesupunere faţă de legi, la neachitarea impozitelor etc.

Alte categorii, mai şugubeţe, au declarat guvernul „Maestăţii Sale" de duşman al ţării şi, în consecinţă, proclamă contribuabilor *„rezistenţa pasivă".*

Toate vedetele ecranului politic, de orice factură ar fi, făgăduiesc, când cantonează pe meterezele aşteptării, marea cu sarea. Din orice împrejurare, în timpul acestei arşiţe înăbuşitoare, ei bat monedă de răsvrătire publică, şi, odată cu aceasta, de nemaipomenită transformare şi primenire în rânduiala treburilor statului. Cu o uimitoare uşurinţă, seamănă la tot pasul nădejdi cari nu se vor împlini, şi aţâţă pofte ce nu admit disciplina socială. Toţi profesionişti demagogici vor striga în struna şi trimbiţele conceptelor de esenţă naţionalistă. Pentru fiecare meteahnă de funcţionare a organismului social, această specie de tribuni preconizează soluţii intemeiate pe substanţa permanentă a neamului, fiindcă, lucrul acesta, are mare trecere în populaţia rurală.

Aşa dar, fără exagerare, politicianii au teoretizat până la uzură conţinutul noţiunii de românism.

Cel de pe urmă, românismul aplicat, nici pe departe nu se mai aseamănă cu cel dintâi. De aici încolo se deschid capitolele unor şi mai urîte moravuri.

Când cutare organizaţie politică şi-a văzut visul cu ochii, „se schimbă boerul", „nu mai e cum îl ştii". Din ceiace s'a vânturat în campania electorală, puţine foarte puţine răsbesc după alegeri să mai fie luate de careva în seamă.

Dacă şefii guvernelor se străduiesc să fructifice fapta constructivă, mărunţii lor prieteni politici dela periferii îşi fac de cap. Aceste protozoare dărâmă cu o crasă inconştienţă ceiace sfetnicii tronului isbutesc să înfăptuiască.

Românismul aplicat de aceşti despoţi ai cluburilor este cea mai degradantă palmă ce se dă pe obrazul ţării. S'a mers până acolo încât unii tartori politici de provincie şi-au sacrificat propriii partizani cu ferocitatea cu care Saturn îşi înghiţea plozii.

Din teoretizarea ideilor din opoziţie, n'a mai rămas nimic. La tot pasul îţi sar în ochi elemente probatorii de contrariu. Rămâi înlemnit când vezi cu câtă desconsiderare este tratat elementul românesc. In serviciile statului, locurile de comandă se găsesc şi azi în mâini străine, care, orice s'ar depune, rămân aservite mereu altor ţeluri vrăjmaşe nouă.

De aceea, prinde din ce în ce tot mai adânc un desgust general în opinia publică faţă de cuvântul rostit. Ţăranul nu mai crede pe vorbă, pe nimeni. Chiar şi cele mai frumoase intenţii se isbesc de baricadele de oţel ale acestei nepăsări.

Se impune cât mai urgent o altă rânduire în moravurile actuale. Putreziciunea morală trebuie să fie eliminată din structura statului şi înlocuită pe calea liberei circulaţii a valorilor, cu elemente sănătoase dela ţară.

Criză de guvern?

Oficiosul d-lui Goga, „Ţara Noastră", a publicat azi la „Ultima oră", următoarele:

„In cercurile politice se afirmă că va izbucni mâine criza de guvern.

D. Gh. Tătărescu, de îndată ce se va întoarce dela Cluj, va fi primit în audienţă de Suveran.

Situaţia politică, aşa cum se prezintă acum, nu mai poate dura. Asupra acestui lucru se pare că au căzut de acord toţi factorii importanţi.

D. Gh. Tătărescu va înainta demisia cabinetului, zilele acestea. Se afirmă că Suveranul nu-i va mai reînoi încrederea".

Ciudăţenii româneşti

Aţi putut citi 'n ziarele de astăzi o ştire uluitoare dela Braşov: despre inconştienţa primarului depe vremea naţional-ţărănistă al Braşovului, care a dăruit în cel mai central şi frumos loc al oraşului un loc pentru zidirea unei biserici ungureşti, şi despre inconştienţa primarului braşovean de-acum, care s'a apucat să execute hotărîrea antecesorului său, care nu era definitivă.

La ştirea aceasta să adăugaţi ceea ce arătam deunăzi, că primăria Sătmarului a dat pentru zidirea unei biserici româneşti un loc în centru, şi că ungurii se opun, încât a ajuns chestia pela justiţie.

Şi-apoi să mai reţineţi cele arătate în vremea din urmă în coloanele „Ecoului": Că la Şupreuş, unde se desfiinţase automat, din cauza dezertării din sat a celor 5 sau 6 credincioşi, o parohie reformată, parohia a fost re'nfiinţată şi băgată de episcopie în bugetul statului român. Că la Gurahonţului, unde nu era sub unguri biserică maghiară, există astăzi, şi a fost trecută în bugetul statului român. Că în părţile Şebişului, la Buteni, la Dezna, se petrece sub ochii noştri o ofensivă bisericească maghiară cum nu s'a pomenit în era ungurească.

Dar câte nu sunt exemplele acestei toleranţe, totâtatea dovezi ale inconştienţei noastre, cari nu numai le 'ngăduim, dar, încă, le subvenţionăm!

Dintre cele multe, să mai înregistrăm aci numai pe cele privitoare la Arad.

Se ştie că din iniţiativa parlamentarilor arădani, s'a cerut parlamentarilor să-şi dea diurna pe o zi pentru edificarea unei catedrale româneşti în centrul Aradului. Domnii parlamentari au refuzat. Aceiaşi parlamentari neglijează să atragă atenţia guvernului că nu-i e îngăduit să subvenţioneze parohia romano catolică, atât vreme cât chestia acestei parohii, uzurpată de un ordin călugăresc iredentist, nu va fi tranşată.

Apoi:

In cartierul Grădişte n'avem şcoală românească, dar avem şcoală de stat maghiară. Şi e un cartier de ceferişti români! Un cartier care n'are nici biserică, ci numai un biet paraclis, neîncăpător nici pentru a 50-a parte a credincioşilor. Când se va găsi şi pentru aceşti români solicitudinea ce o găsesc la statul român parohiile minoritare din slujba iredentei?

Cazul Kauffmann

— Alarmă inutilă... totuşi paza bună trece primejdia rea —

Discuţia aprinsă în care s'a angajat publicul arădan asupra aşa numitului *caz Kauffmann* ni-a stârnit curiozitatea şi ni-a făcut să ne interesăm mai deaproape de această chestiune, spre a şti în ce măsură sunt întemeiate temerile, că în capul unui serviciu tehnic atât de important, ca acel al Uzinelor Comunale, să mai revină faimosul domn Kauffmann, ale cărui studii se reduc la 4 clase medii şi o şcoală inferioară de arte şi meserii.

Cum a ajuns faimosul Kauffmann să lericească Aradul

Pornind dela actul de angajare, se constată, că la data de 1 Septembrie 1925, între Primărie şi Kauffmann intervine un contract de serviciu. Kauffmann este angajat în postul de director al Uzinelor Comunale, pentru a conduce următoarele uzine şi întreprinderi ale oraşului: tramvaiul (azi autobusele), uzina de canalizare, uzina de apă, fabrica de gaz, fabrica de ghiaţă, atelierul de instalaţiuni, cât şi a conduce şi supraveghia orice alte lucrări şi întreprinderi de viitor, cari ar reclama cunoştinţe *„technico-mecanice".* Şi mai este obligat a servi oraşului Arad, ca expert, în toate chestiunile cari pretind cunoştinţe de *„inginer technic".*

Se pare, că Primăria oraşului Arad, chiar dela început a păşit cu stângul. Era de prevăzut doar, că un Kauffmann, cu cunoştinţele câştigate într'o şcoală inferioară de arte şi meserii, nu va putea face faţă unui serviciu, în care trebuie să stea un inginer cu cunoştinţe tehnico mecanice. Rezultatul activităţii d lui Kauffmann l-am văzut cu toţii: apa nu se mai putea bea, şi la un moment dat, chestiunea aceasta părea a fi imposibil de rezolvat, iar publicul condamnat să bea apa puturoasă şi plină de viermi, ce-i era servită prin nişte conducte încărcate de mangan şi fier.

(Continuare în pag. III-a).

Din trecutul iobăgiei ungureşti

III.

de Isaia Tolan

Decât toate însă cele arătate pân'aci, povara care apăsa mai sângeros pe umerii iobăgimii de rând — şi am arătat că rândurile acesteia s'au sporit mereu în vreme ce ale iobagilor liberi au scăzut la fel — a fost interdicţia de-a se muta dela un stăpân tiran la altul crezut poate mai omenos. Iobagul era legat virtualmente gliei, cum nu era, după cum spune istoricul iobăgiei ungureşti Alexandru Nagy, viermele ce poate să se târâie prin praf. Il spoliau aşa cum s'a văzut până aci, îl maltratau şi schingiuiau după plac, îl puteau pune când îl învinuiau de ceva — şi e de reţinut că 'nvinuit şi făptaş era după legile maghiare unul şi acelaş termen juridic — să vâre mână 'n apă fierbinte sau să ia în mână un fier înroşit, ca să se dovedească nevinovat printr'o minune a cerului, în sfârşit putea fi omorît după bunul plac al nemeşului, în baza acelui amintit ius gladii, pe care nemeşul şi-l exercita după o judecată 'n care — spune Nagy, p. 34 — el era 'nvinuitorul, el judecătorul şi el instanţa cea din urmă de apel. Ar fi fost în contra tuturor acestora un singur leac pentru iobag: fuga de sub stăpânirea nemeşului tiran. Dar dreptul acestei evadări i-a fost exclus încă din zilele lui Ştefan I-ul. L-a avut principial dela 1222, i l-au confirmat, deasemenea principial, la 1298, din nou i-a fost confirmat, aşijderea principial, la 1351, la 1397, la 1405, etc. etc (cf. Nagy, p. 31, 32, 37). Că nu l-a avut în realitate, stau dovadă tocmai aceste confirmări răsrepetate. Fuga pe ascuns nu putea fireşte să fie admisă; cel fugit era adus la urmă — căci legile s'au îngrijit de pedepsirea celor ce primeau un astfel de fugar — şi pedepsit după bunul plac al nobilului, care îl putea omorî fie 'n baza zisului ius gladii, fie 'n baza legii din 1454, art. 13, despre dezertarea de sub arme. Rămânea dar evadarea admisă de lege: cu învoirea prealabilă a domnului de pământ, dată dupăce iobagul s'a achitat de toate 'ndatoririle faţă de acesta. Cât a putut să fie de iluzorie această posibilitate de scăpare, e la mintea orişicui. Iobagul nu putea aduce mărturii despre situaţia îndatoririlor faţă de stăpân, pentrucă iobagii erau excluşi prin lege dela mărturie. Domnul de pământ putea să fixeze câte creanţe voia, pentrucă conştiinţa sa am văzut cât a putut să fie de cinstită. Să zicem însă că iobagul s'ar fi putut achita de 'ndatoririle fixate dup' acest bun plac al domnului. Rămânea o altă constrângere pentru nemeş: refuza pur şi simplu să primească achitarea întreagă, şi iobagul trebuia să stea pe loc. Dar se 'ntâmpla şi altfel: nemeşul incasa răscumpărarea, apoi refuza să lase pe iobagi să plece; pentru o asemenea câinie, a fost în jud. Aradului o răscoală (v. Márki. Arad tört. I, 397).

In contra acestor purtări s'a adus la 1405 legea din dieta dela Timişoara a lui Sigismund: dacă domnul de pământ refuza să-şi primească creanţa, într'o lună de zile se prescria şi iobagul putea să plece. Dar legea aceasta nu s'a aplicat; în acelaş an o altă dietă, dela Buda, nu numai a abrogat-o, dar a pus noi îndatoriri pe capul bietului iobag ce-avea de gând să evadeze. (Nagy, p. 38).

O traducere 'n realitate a dreptului ce sta dela 1222 pe hârtie, s'a încercat abia sub acelaşi rege de origine românească Matei Corvinul, despre a cărui purtare de grijă faţă de iobagi am mai vorbit şi pân'aci. Legea sa dela 1458, art. 15, spune că dupăce iobagul şi-a plătit îndatoririle faţă de stăpân, se poate muta în dragă

(Continuare în pag. II).

Plec liniștit în vilegiatură pentrucă mi-am dat blana spre păstrare blănarului CAROL SAMT
Arad, Palatul Földes, lângă farmacie, strada Brancovici

De toate și amestecate

Adunarea eparhială a Aradului

— Comemorarea lui Mocioni —

Azi, Duminecă, se deschide la Arad adunarea anuală a eparhiei, sub președinția P. S. Sale Episcopul Grigorie.

Adunarea va fi precedată de un Te-Deum solemn la catedrală, apoi membrii adunării vor trece în sala festivă a Academiei teologice, unde se ține sesiunea, deschisă cu o cuvântare a P. S. Sale Episcopului.

Lucrările sinodului eparhial se continuă Luni și Marți.

Azi d. a. membrii adunării eparhiale vor participa în corpore la comemorarea dela Palatul Cultural a lui Mocioni, unde vor vorbi despre illustrul dispărut P. S. Sa Episcopul Grigorie și d. dr. Teodor Botiș, rectorul Academiei Teologice.

Tot despre șef-grădinarul Aradului, Rașcovici

Am scris mai alaltăieri despre șef-grădinarul orașului Arad, Rașcovici, și fată, ne-am și trezit cu o sumedenie de plângeri în contra lui, arătându-ni se totodată și trecutu-i, nu prea de invidiat. Pe lângă că nu posedă limba română și n'are nici pregătirea necesară (a fost doar ucenic de grădinar la un moșier, și cu această pregătire nu se poate ocupa un post de șef-grădinar al unui municipiu), totuși e angajat, în locul celor cu o pregătire serioasă și mai ales în locul unde ar fi trebuit și fie angajat un român.

Dar clientul nostru, domnul Rașcovici, se vede că nu e mulțumit cu atât, și ca să arate că e cineva, persecută elementul românesc și-l apostrofează cu cele mai injositoare cuvinte ca: „Büdös és medve oláj". Iar când i se dă ocazia, angajează elemente străine, iar pe români îi persecută, dându-i afară sau silindu-i să plece.

Acum mai nou, a numit un lăcătuș în postul de meșter grădinar, la plantațiunea florilor din parc. Lăcătuș și grădinar!

Nu ne putem opri aci însă, căci ultimele informații care le avem despre dumnialui, nu sunt chiar dintre cele mai bune.

Am spus că a mai fost angajat ca grădinar al orașului, și a fost înlăturat de fostul primar Luțai, pentru incapacitate în serviciu și nereguli, ca acum să fie numit din nou.

Cercetând mai amănunțit trecutul acestui grădinar, pe lângă cele spuse mai sus, aflăm că pe timpul cât a fost grădinar și-ar fi însușit flori pe nedrept, pe care apoi le vindea, pentru care faptă are și un proces ce se va desbate la Curtea de Apel din Timișoara.

Ce spun la toate acestea domnii dela Primărie? **R. Giurgiu**

Atențiune! Vizitați Siria. Poziții excelente. Masă bună și ieftină la
restaurantul PERA

Cetiți „ECOUL"

Ard pădurile și 'n județul Aradului

— Incendiul dela Secaș-Bucșava. — Pagube de peste 2 milioane

Ieri noapte a isbucnit un incendiu groaznic în pădurea firmei „Patria" de pe hotarul comunei Secaș. Ca să se apere de muște muncitorii firmei au făcut foc. Cum în apropierea colibelor lor pentru adăpost în timp de ploie și pentru noapte, se aflau lemne tăiate și uscate, fără ca muncitorii să observe aceste au luat foc.

Anunțându-se legiunea de jandarmi, a sosit ieri dimineața la fața locului d. comandant maior Cornea, cu 35 de jandarmi, și a luat măsurile cuvenite. După o muncă uriașă, focul a fost în sfârșit localizat și stins

Pagubele se ridică la peste 2 milioane de lei.

Lemnele erau asigurate.

Păduri bănățene în flăcări

De patru zile ard pădurile comunale Wolfsberg și Glimboca, din părțile Lugojului. Focul a luat proporții catastrofale, întinzându-se pe o întindere de mii de hectare.

Deasemenea ard de două zile pădurile comunelor Poiana și Lindenfeld, din părțile Caransebeșului, și alte două din apropierea Herculanelor.

Dela asociația profesorilor secundari din Arad

Pentru noul an școlar, asociația profesorilor secundari, secția Arad, și-a ales următorul birou: președinte: d. ing. Romul Cărpinișan, directorul școalei superioare de arte și meserii; vice-președinte: V. Ugrin, directorul gimnaziului din Aradul-Nou; casier: d. Miron Musca, prof. la gimn. „Iosif Vulcan" și secretar: d. M. Păun, prof. la școala normală de băieți.

D. dr. N. Popovici, fostul președinte al secției, a predat noului președinte arhiva acociației și i-a urat o activitate spornică.

In fața multiplelor probleme cari interesează bunul mers al școalei din acest oraș și a nevoilor cari apasă asupra corpului profesoral, credem că asociația se va reorganiza complect, prin afirmarea unei solidarități care să cuprindă pe toți domnii profesori din Arad.

Mai ales azi, când Ministerul instrucțiunii a dat o serie de dispozițiuni pentru o nouă îndrumare a școalei, credem că această organizație profesională are de îndeplinit o misiune înaltă, dela care nici un profesor nu se poate sustrage, desinteresându-se de activitatea asociației.

Lupta pentru care susține acest distins corp de intelectuali va fi întotdeauna apreciată și semnalată de ziarul nostru, înțelegând să colaborăm indirect la toate manifestațiile viitoare ale profesorilor din Arad.

Rugăm, deci, conducerea asociației să ne comunice orice intenții și fapte cari se proiectează și interesează opinia publică.

Rugăm pe toți abonații în restanță, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

Cinematograf CENTRAL

Sâmbătă, ultima dată!
Șase inimi într'un vals

Duminecă, premieră!
Cunoscutul star parizian MAURICE CHEVALIER în
Frivolitate
In celelalte roluri: Ann Dvorak, Edward Ev. Horton
Duminecă la orele 11¼ a. m. și 3 p. m. taxele de intrare reduse.

SELECT

Programul de azi!
Fenomenalul HARRY PIEL în
Vasul fantomă
Film de senzații.
Duminecă la orele 11¼ a. m. și 3 p. m. taxele de intrare reduse.

CORSO

Programul de azi!
Lei 10.—, 15.—, 20.—
Te iubesc necunoscut
Cea mai frumoasă operetă a lui Bolvary. Magda Schneider, Willy Forst. Vederi originale din Nizza.

Matineu! Duminica la orele 11¼ p. m.: F. P. 1. Nu răspunde. Film grandios de aventuri. — Hans Albers, Paul Hartmann.

URANIA

Azi, premieră!
Un om invizibil stăpânește lumea
HARRY PIEL

voie, iar dacă stăpânul se opune, prefecții, subprefecții și administratorii de plasă sunt obligați să-l pună 'n libertate, și dacă domnul de pământ se va opune și acestora, i se vor confisca până la eliberarea iobagului averile. Legea din 1471, art. 16, a adaos la cea de mai 'nainte, că prefecții, subprefecții și administratorii de plasă sunt obligați sub pedeapsa destituirii, să dea concursul arătat în legea dela 1458,— dovadă că în drumurile ce le-a făcut prin țară străvestit, Matei a constatat că oficialitățile sabotau această 'ntâie lege care 'ndreptățea pe iobagi. Peste trei ani însă, parlamentul nemeșilor a profitat de-o absență dela dezbateri a lui Matei Corvinul, și legea dela 1471 a fost abrogată (s'a abrogat, spune Nagy, p. 43, pe un singur an, dar a rămas abrogată încă 12). La 1486 s'a adus o nouă lege: nobilul care s'ar opune plecării iobagului, se pedepsește cu o amendă de 6 mărci. Matia Corvinul a murit la 1490, fără să fi putut desigur să impună o aplicare a acestor și altor legi aduse în folosul iobăgimii, căci cu toatecă umbla prin țară incognito ca să descopere pe nemeșii abuzivi, el nu putea să fie prezent în toate părțile.

La doi ani după moartea sa, dreptul mutării iobagului s'a legiferat deci din nou: iobagul se va putea muta numai dupăce a achitat tot; cine primește un iobag fugit, va fi pedepsit cu 3 mărci. (Legea din 1492, art. 93). Amenda aceasta s'a ridicat apoi la 25 de mărci în 1495, când s'a adus totodată următoarea caracteristică hotărîre: iobagul care va duce cu el (fie c'a fugit, fie că e plecat cu învoirea stăpânului) casa, clădirea, gardurile sau pomii, se amendează cu 100 galbeni. (Legea dela 1495, art. 22). Peste trei ani, apoi, la 1498, domnul cetății din Șogea, de lângă Arad, *a ars de viu* pe un iobag ce 'ncercase să fugă depe moșia lui (v. Marki, l. c. I, 68)!

A fost deci în toată perioada dintr'o jumătate de mileniu a iobăgiei din Ungaria un singur interval mai luminos: sub regele Matia. Indată după moartea lui situația iobagilor s'a înrăutățit atât de mult, încât la 1514 au trebuit să prindă armele și să deslănțuie marea revoluție numită a lui Doja.

Ce-a urmat după răscoala aceasta, întrece orice 'nchipuire.

In răscoală fuseseră omorîți peste 70 de mii de iobagi, iar după răscoală, — cf. Nagy, p. 67, alte 20-30 de mii. Căpeteniile prinse împreună cu Doja la Timișoara, au fost fomite 15 zile, pentruca la execuția premeditată a acestuia, pe tronul înroșit în foc, să fie silite să mănânce din carnea lui, din care patru părți au fost trimise la Buda, la Pesta, la Orade și la Alba-Regală, ca să fie agățate spre groaza iobăgimii de poarta cetății. Noul regim iobăgesc instituit îndată după oprimarea acestei revolte, prin dieta dela Buda (1514), a trebuit deci să fie așa cum l-au prevestit cele 70 de mii de ucideri din timpul răscoalei, și cele săvârșite la Timișoara în contra capilor acesteia.

„Acest parlament dela 1514 — spune istoricul iobăgiei din Ungaria Alexandru Nagy — *a pus coroana infamiei pe stâlpul rușinii pe care și l-a ridicat nobilimea maghiară"*; fapta lui *„pune pe fruntea legiferatorilor de-atunci o pecete a infamiei a cărei murdărie nu se va șterge peste veacuri de-arândul, atâta vreme cât va dăinui istoria nefalsificată"*.

Au voit — o spune legea 'n introducere, — să extirpeze pe toți iobagii, dar au constatat că fără ei nobilimea „face prea puțin", și s'au mulțumit să trimită la moarte peste 20 de mii, dintre făptuitori și dintre cei *acuzabili*. Pentru cei lăsați în vieață au hotărît, pedepsind pentru îndrăzneala fiilor pe tați, pe moși și pe rudenii, iar pentru-a părinților pe descendenții din toate timpurile: „pentruca memoria acestui fel de încăpăținare și pedeapsa eternă să cadă și să treacă și asupra urmașilor lor, și pentruca toate veacurile să știe ce crimă de neiertat este să te ridici în contra domnilor: deaceea țăranii cari ar locui pe viitor oriunde în această țară, pierzându-și pentru acest păcat al lor libertatea de a se muta dintr'un loc într'altul, să fie supuși iobăgiei veșnice și exclusive a domnilor lor de pământ, și să nu poată merge ca să locuească și să stea într'alt loc fără învoirea și voia domnului lor de pământ". (Art. 14).

Pentru desdăunarea nobililor de cele suferite 'n timpul revoluției, s'a numit o comisiune de 12 nemeși, care să facă evaluarea pagubelor declarate de nobili (art. 4); cum s'a făcut această evaluare, o spune art. 5: fiecărui nobil i se va da de către țărani atâta cât a spus că i s'a luat; la sarcinile din trecut ale iobăgimii s'a adaos deci alta, care dacă n'ar fi fost făcută inoperantă, de ocupația străină din acest secol al 16-lea, ar fi dăinuit cine știe până când, căci nobilul dăunat în revoluție a avut firește grijă să declare atâta cât să nu poată plăti iobagul în generații întregi. Acesta a fost noul impozit către domni; art. 7 mai instituie unul nou: tot atâta cât vor plăti iobagii nobililor, drept desdăunare pentru pagubele din revoluție, vor plăti drept pedeapsă și statului. Un alt impozit s'a instituit prin art. 8: un tribut pe localitățile și orașele „care au fost de față în timpul omorîrii unui nobil".

Regimul acesta, mai sălbatic, dupăcum spune istoricul citat al iobăgiei ungurești, decât al triburilor sălbatice, a fost sortit să țină veșnic. N'a ținut însă în cea mai mare parte a Ungariei (fără Transilvania) decât câteva decenii, datorită nu unei pocăințe a nobilimii care și-a încărcat sufletul cu-o astfel de crimă, ci ocupației turcești, pe care parlamentele din timpul ei ale ciuntitei Ungarii libere au constatat-o în răsrepetate rânduri c'a fost o pedeapsă dela Dumnezeu pentru legea represivă dela 1514.

Isaia Tolan

S'a deschis grădina de vară admirabil renovată a
Restaurantului AUER
Bere „Azuga", la pahar, totdeauna proaspătă, vinuri din Ardeal, bucătărie românească şi maghiară de primul rang, serviciul prompt şi **preţuri ieftine.**
Duminecă înainte de amiazi, la bere, muzică şi plăcintă gratuită

SPORT

Campionatele mondiale

La 27 Mai „România"—Cehoslovacia

Roma, 4. — Ieri s'a procedat, de către membrii comitetului organizator al campionatului mondial de foot-ball asociaţie, în şedinţă publică, la tragerea la sorţi a matchurilor eliminatorii pentru competiţiunea de foot-ball a lumii.

Primele jocuri se vor consuma la *27 Mai*, după localităţile indicate mai jos, între următoarele echipe:

România—Cehoslovacia la Triest;

Brazilia—Olanda, la Genova;
Belgia Germania, la Florenţa;
Austria—Franţa, la Torino;
Ungaria—Egypt, la Neapoli;
Argentina—Suedia, la Bologna;
Spania—Elveţia, la Milano.

Italia înfruntă tot la 27 Mai, la Roma, echipa câştigătoare a jocului USA—Mexico, fixat pentru 27 crt.

Sferturile de finală

In sferturile de finală ale campionatului mondial de foot-ball se vor disputa următoarele matchuri: echipa învingătoare a matchului Germania-Belgia, cu cea a matchului Argentina—Suedia; echipa învingătoare a matchului *Olanda—Elveţia*, cu cea învingătoare a matchului *Cehoslovacia—România*; deasemeni, echipa învingătoare a matchului Austria—Franţa, cu cea a matchului Ungaria—Egypt; iar cea învingătoare a matchului Brazilia—Spania, cu echipa învingătoare a matchului Italia cu câştigătoarea din matchul Statele Unite-Mexic.

In semi finală vor avea loc matchurile următoare: echipa învingătoare a celui de al treilea sfert de finală cu cea învingătoare a celui de al patrulea sfert; a doua echipă câştigătoare a primului sfert de finală cu câştigătoarea celui de al doilea sfert de finală.

»România« fără slabă

Al doilea tur va avea loc la *31 Mai* între cele opt echipe care se califică. Cele patru matchuri se vor desfăşura la Milano, Torino, Bolonia, Neapol.

La *3 Iunie* semi-finala la Roma şi Milano.

Matchul de calificare pentru locul 3 şi patru va avea loc la Florenze la data de 7 Iunie.

La 10 Iunie finala campionatului mondial la Roma!!!

La propunerea austriacului Meisl, comitetul a adoptat un proiect după care în primul tur opt echipe tari vor fi opuse cu opt echipe mai slabe.

Sunt considerate echipe tari: Austria, Argentina, Germania, Italia, Ungaria, Cehoslovacia, Brazilia şi Olanda.

Echipe slabe: *România*, Franţa, Belgia, Spania, Egipt, Suedia, Elveţia şi calificata dintre Mexico şi St. Unite.

»Ai noştri«

Mândrii »noştri« reprezentanţi au o situaţie foarte dificilă, chiar din primul match.

Având ca adversar puternica formaţie a Cehoslovaciei, — nu cea dela Pardubice!, — echiperii »români« se vor trezi la cruda realitate! Odată cu dânşii se vor trezi şi grecoteii dela Rombol, în frunte cu Lukidos.

»România« va deplasa la Roma 19 jucători, printre cari bănuim pe următorii:

Portari: Puellok, Zombory.

Fundaşi: Burger, Vogl, ALBU.

Mijlocaşi: Moravetz, Hrehuss, Iuhaz, Kotormany, DEHELEAN.

Atacul: BINDEA, Kovacs, SEPI, CIOLAC, Schwartz, Bodola, Dobay, Ronai şi Tisza Pista Attila.

N'ar fi oare mai bine şi mai românesc, ca acum când se ştie că »vom« fi înfrânţi de Cehoslovacia, oficialii să formeze o echipă cu majoritate de jucători români. Vor vedea cel puţin Italia şi... vor învăţa cu se joacă foot-ball.

Ghiaţă artificială
ieftină, higienică, perfect îngheţată la
Uzinele Municipiului Arad
Telefon 16-25

Expiră termenul cererilor de conversiune

Luni, 7 crt., la orele 1, expiră termenul de depunere la tribunal a cererilor de conversiune. Ştirile despre prelungirea acestui termen nu s'au adeverit până 'n acest moment.

Azi mare premieră la URANIA
HARRY PIEL
în
Un om invizibil stăpâneşte lumea
O supra producţie cinematografică.

Arestarea unui dezertor recidivist

Şeful postului de jandarmi din Pecica, Ştefan Urătoiu, a înaintat azi legiunii de jandarmi din Arad pe ţiganul dezertor Nicolae Raţ, din Reg. 1 Vânători din Piteşti.

Ţiganul ispăşindu-şi 2 ani de închisoare pentru dezertare în ţară, şi trimis apoi să-şi facă stagiul, a dezertat din nou.

Numai datorită iscusinţii şefului de post a putut fi prins, deoarece dezertorul sta ascuns şi se îndeletnicea cu furturi, din care trăia.

Ciorapi ieftini şi buni la
STRASSER
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 3. vis a-vis de Primărie

Furt de biciclete

Pe zi ce trece, furturile de biciclete se sporesc şi cu toată iscusuiţa, poliţia nu le poate veni hoţilor de hac. In fiecare zi se înregistrează la poliţie câte o reclamaţie de acest fel.

Azi s'a plâns poliţiei d. N. Tămăşdan din str. Griviţei 8, că cineva i-a furat bicicleta no. 625, în valoare de 1200 lei, din coridorul Camerei Agricole.

Tot dela Camera Agricolă s'a plâns că i s'a furat bicicleta d. Ştefan Vince.

Incercaţi restaurantul
AZUGA
(fost KISPIPA)
Bere la pahar Azuga, specialitatea Caraiman se găseşte numai aici; grătar special, ciorbă de burtă şi tot felul de mâncări româneşti. Menue şi abonamente. Muzică ţigănească
Proprietar:
Emil Schnabel, Orade

Teatrul Orăşenesc Arad
Sâmbătă 5 Mai la orele 9 seara
Turneul Teatrului Naţional din Bucureşti
va reprezenta **IUDA** de Luca şi Ciprian
In fruntea turneului este însuşi autorul piesei, cunoscutul artist **CIPRIAN**

Dr. Ioan A. Atanasiade
advocat
şi-a mutat biuroul advocaţial
Piaţa Avram Iancu 22
(Clădirea Teatrului Orăşenesc)

Cazul Kauffmann

(Urmare din pagina 1-a).

Kauffmann începe să se încurce

Cum era şi logic, d. Kauffmann, oricât s'ar fi străduit să corespundă postului pe care nu l-a visat niciodată, în timp de abia trei ani, s'a încurcat. Mai ales, că în sensul contractului, el avea şi conducerea administrativă şi comercială a Uzinelor.

Pe la finea anului 1928, Primăria l-a îndepărtat din post, trimiţându-l în judecată disciplinară şi penală. Comisia disciplinară a refuzat să-l judece, pe motiv, că nu are calitatea de funcţionar public, şi astfel nu-i sunt aplicabile dispoziţiunile statutului funcţionarilor publici. Judecătorul de instrucţie însă, l-a trimis în judecata Tribunalului penal, care l-a condamnat la şase luni închisoare corecţională, pentru infracţiuni, obişnuite administratorilor necorecţi. Curtea de apel l-a achitat şi aci procesul s'a terminat. *Probabil, Primăria, ca de obicei, a omis să-şi facă integral datoria şi, făcând recurs, să ducă procesul până în faţa Curţii de Casaţie.*

Ăl de către pădure

Acest prim câştig, — dacă se poate considera acesta un câştig, — a fost pentru Kauffmann un îndemn, ca în urmă să ia el ofensiva contra Primărici. Mai ales, că ajunsese în posesiunea, unui certificat de paupertate, cu ajutorul căruia putea face procese oricât de multe şi oricât de mari, căci... „ce avea şi ce pierdea"?

S'a pornit contra Primăriei cu o acţiune introdusă la Judecătoria Mixtă, după procedura legii contractelor de muncă din anul 1928. Spre surprinderea juriştilor şi a celor cari au citit contractul de serviciu al lui Kauffmann, Judecătoria (probabil şi din cauza unei apărări incomplecte a Primăriei), i-a dat câştig de cauză, obligând Primăria să-i redea postul şi să-i plătească pe trecut, salarul prevăzut în contract, în sumă de peste 2 milioane lei.

Stadiul actual al procesului Kauffmann

Primăria, făcând apel, procesul se găseşte în judecata tribunalului Arad, secţia II-a, unde, în baza dezbaterilor ce au avut loc (şi nu înţelegem dece procesul, care este de caracter urgent, nu s'a soluţionat până astăzi), s'au reţinut dela început motivele de apărare ale Primăriei, dispunându-se administrarea probelor oferite de Primărie.

Fără intenţiunea de a anticipa asupra tribunalului şi a profeţi sentinţa, credem, că aceasta nu putea decât să dea dreptate Primăriei Căci art. 7 din contract, prevede textual: *„prezentul contract se încheie pe timp nedeterminat, însă se poate desface din partea ambelor părţi, cu abzicere prealabilă de un an, respective se poate sista"*. De aci urmează, că şi dacă Primăriei nu i-ar reuşi să dovedească vre-o culpă în sacrcina angajatului Kauffmann, care să motiveze o licenţiere cu efect imediat, totuşi nu-i datorează lui Kauffmann mai mult decât salarul pe un an, care face 120.000 lei, tantiemele, — cel mult 50.000 lei —, şi vre-o 40.000 lei despăgubiri pentru retribuţiunile în natură, — locuinţă, încălzit şi apă. Astfel, cu 10% din suma pretinsă de Kauffmann, Primăria se descurcă, fără să mai fie nevoită să facă deplasări de funcţionari, nedreptăţind *pe d. inginer Mihai Tripa, care, — şi numai prin faptul, că a rezolvat problema atât de acută în acest oraş, a apei de băut, — şi-a câştigat dreptul la condvcerea Uzinelor Comunale.*

Să fie adevărat???

Că d. Kauffmann nu are dreptate şi nu se simte sigur pe poziţie, ni-o dovedesc multele insistenţe, pe care le depune de ani de zile, la fiecare schimbare de regim, pentru o împăcare în afară de justiţie. Intervenţiile la Ministerul de interne, pentru ordine, cu cari să presioneze asupra Primăriei, ne fac să credem, că el însuşi are convingerea, că numai o lovitură dela spate i-ar putea aduce ceva ciupeală din secătuitul buget al Aradului.

Actualei comisiuni interimare, i-a reuşit să se elibereze de sub influenţele presionante ale interpuşilor şi a refuzat să înscrie în buget vre-o sumă pentru Kauffmann. Se şopteşte însă (aducându-se în discuţie şi numele a doi înalţi protectori din ministerul de interne, cărora s'ar datora şi ordinele favorabile lui Kauffmann), că ceva milioane pentru d. Kauffmann vor fi înscrise în bugetul Primăriei, din oficiu, de către Ministerul de interne.

Noi refuzăm să credem într'o imixtiune atât de îndrăzneaţă a ministerului, în administraţia autonomă a Municipiului Arad. Cum însă la noi s'au mai văzut făcându-se mari şi nebănuite matrapazlâcuri, *atragem atenţiunea d-lui ministru Inculeţ, asupra planului criminal ce se urzeşte,* şi-i rugăm să taie ghiarele însetaţilor profitori (dacă sunt), cari îi deschid lui Kauffmann uşile pe din dos. Căci acum câţiva ani, pe vremea când Kauffmann-ul nostru făcea pe directorul Uzinelor Comunale s'a mai vorbit în Arad, nu numai despre unele lăzi cu sticle de şampanie, dar şi despre unele instalaţii de camere de baie, în Bucureşti, făcute din fondurile Uzinelor oraşului Arad.

Şi în sfârşit, trebuie să se ştie şi la Bucureşti, că înfăptuirea şi consolidarea *burgheziei româneşti*, pentru care d. prim-ministru G. Tătărăscu a dat îndemnuri atât de frumoase la Cluj, în săptămâna trecută, *nu poate începe cu înlocuirea inginerului român Tripa, printr'un Kauffmann.*

Abonament de ghiaţă cel mai ieftin la casa de încredere REUSZ, Fabrică de ghiaţă Arad, Bul. Reg. Ferdinand 33. Telefon 141.

La IOAN NETEU cârnăţar, Arad, Piaţa Avram Iancu No. 17
Zilnic mezeluri extra fine, şuncă fiartă, salam de iarnă fabricat propriu şi cărnuri proaspete

Cea mai plăcută terasă Fraţii Caracioni Bere Azuga. Muzică militară. Grătar special.

Un memoriu al elevilor şcoalei de notari din Arad

— In chestia numirii licenţiaţilor în drept în posturi de notari comunali —

Am arătat zilele trecute că ministrul de interne a adresat prefecţilor o circulară, punându-le 'n vedere că se vor numi luna viitoare, cu titlu de experienţă, treisute şi ceva de notari comunali noi, dintre licenţiaţi ai facultăţilor de drept, aleşi de prefecţii de judeţe şi căptuşiţi cu ştiinţă administrativă la un curs de o lună, ce va avea loc la Bucureşti luna viitoare.

Precum era de prevăzut, iniţiativa aceasta a ministerului de interne a provocat o enormă agitaţie în rândurile absolvenţilor şi-ale elevilor şcolilor de notari.

Elevii şcoalei de notari din Arad au şi trimis ministerului de interne un memoriu, pe care îl dăm în rândurile de mai jos.

De ce numai în Ardeal

Memoriul arată 'n introducere, că e salutar gândul guvernului de a da satelor notari cu studii superioare şi de a micşora prin aceasta numărul şomerilor titraţi.

Se miră însă că experienţa ce se 'ncearcă, se va face numai în Ardeal, unde există notari comunali cu bună pregătire, şi şcoli de notari (Arad, Lugoj, Făgăraş), de cari nu sunt în alte părţi.

Vor avea notarii licenţiaţi în drept cunoştinţele absolvenţilor de şcoli de notari?

Se arată apoi că 'n şcolile de notari se predau conform legii următoarele materii:

1. Dreptul constituţional complectat cu studiul desvoltat al tuturor titlurilor constituţiei din 1923.
2. Dreptul administrativ complect şi anume despre noţiunea de stat, evoluţia statului, persoane morale, centralizare şi descentralizare administrativă, teorii funcţiunii publice cu aplicarea statutului funcţionarilor publici, trolul ierarhic, administraţia judeţeană, urbană şi rurală, tutele administrative etc.
3. Drept civil.
4. Procedura civilă.
5. Drept penal.
6. Procedură penală.
7. Dreptul Financiar.
8. Agricultură.
9. Igienă.
10. Legea pentru unificarea administrativă.
11. Legea electorală.
12. Lege pentru organizarea administraţiei centrale a Ministerului de Interne.
13. Lege pentru funcţionarea Consiliului Superior ad-tiv.
14. Legea contribuţiilor directe.
15. Legea maximului contribuţiunilor şi taxelor.
16. Legea asupra expropierii.
17. Legea şi Regulamentul rechiziţiilor.
18. Regulamentul asupra mobilizării armatei.
19. Legea poliţiei rurale.
20. Legea poliţiei generale a statului.
21. Legea jandarmeriei rurale.
22. Legi şi regulamente agrare.
23. Regulamentul asupra alinierii satelor şi construirea locuinţelor ţărăneşti.
24. Legea şi Regulamentul servitorilor.
25. Legea şi regulamentul asupra controtului străinilor şi biroul populaţiei.
26. Lege şi reg. pentru dobândirea şi pierderea naţionalităţii române.
27. Legea vânatului.
28. Legea comerţului ambulant.
29. Legea pentru controlul şi portul armelor.
30. Legea şi reg. învăţământului primar.
31. Legea drumurilor.
32. Legea recrutării.
33. Legea circulaţiei automobilelor.
34. Lege pentru privegherea comerţului alimentelor şi băuturilor.
35. Lege pentru prevenirea boalelor infecţioase.
36. Lege pentru transportul cadavrelor omeneşti.
37. Legea stării civile.
38. Codul şi procedura contravenţiilor.
39. Legea timbrului.
40. Legea Paşapoartelor etc.

Prin urmare — spune memoriul — muncă se cere, numeroase legi ni se cer, — dacă în decurs de un an le putem însuşi într'o măsură satisfăcătoare, — se pune deci întrebarea: un licenţiat în drept şi le va putea însuşi în decurs de o lună pentru ca să se prezinte cu demnitate şi ca un cunoscător mai perfect de cât noi al acestor legi şi regulamente?

Se va răspunde că sunt titraţi. Noi avem bacalaureatul, practică pe la diferite comune rurale şi un an curs special de notar; nu ne ajunge atâta carte pentru ca să fim demni de a conduce cu conştinciozitate o comună rurală? Va face mai mult un licenţiat care de fapt a avut intenţia de a-şi creia o profesiune liberă, nu de a se impotmoli în noroiul unui sat neorganizat şi fără distracţiile ce i le poate da oraşul? *Dacă totuşi va sacrifica multele distracţii ale oraşului şi voieşte a excela în comună, — are terenul cel mai prielnic a organiza comunele din patria mamă, — unde notarul nu are pregătire, are câteva clase primare şi un curs de ucenicie la primăria comunei, prin urmare: primarul nepregătit, notarul şi mai nepregătit.* Cum şi de unde va ieşi buna administraţie? Acolo se cere o mână tare, cunoscătoare a nevoilor şi soluţiunilor grabnice, — este cel mai bun teren de activare pentru un titrat.

Invăţători transformaţi în notari

Memoriul se ocupă apoi de intenţia guvernului de a plasa învăţători în slujbele de notari şi se 'ntreabă: cum va executa învăţătorul-notar legi administrative şi financiare, pe cari nu le-a învăţat în şcoală, atunci când din cauză că avem legi ce nu se aplică uniform, însuşi un om de carieră e pus uneori în situaţia penibilă să nu ştie cum s'o scoată la cale?

Ce cere memoriul

Memoriul se încheie cu următoarele:

„Cerem:

Punerea în posesiunea tuturor drepturilor ce ni le conferă legea şi regulamentul şcoalei de Notari publ. în M. Of. 40 din 1926.

Verificarea numirilor în funcţiuni comunale rurale, — a notarilor, dar mai ales a funcţionarilor, impiegaţilor fără pregătiri, — dar cu practica câştigată în detrimentul nostru, fiindcă noi n'am putut ocupa nici postul de impiegat comunal, fiind numiţi cei nepregătiţi în aceste posturi. Cerem destituirea lor imediată!

Numirea titraţilor în Vechiul Regat, fiindcă acolo e de luptat pentru a pune administraţia la nivelul ce-l are administraţia în Ardeal.

Unificarea legii administrative în întreaga ţară.

Introducerea Cărţii Funduare în Patria Mamă, — putându-se şi acolo plasa proletari intelectuali.

Aplicarea legii pentru protecţia muncii naţionale în administraţie.

Am fi cei mai nemulţumiţi fii ai ţării când s'ar comite greşala de a numii în posturile de Notari-învăţători.

Infiinţarea pe lângă fiecare notariat a unui post de subnotar.“

Apel

Fundaţiile Culturale Regale organizând din îndemnul Majestăţei Sale Regelui Carol II „Săptămâna Cărţii“ în toată ţara între zilele de 12—20 Mai a. c., facem cel mai călduros apel către toţi intelectualii să sprijine cu cel mai viu interes această acţiune.

A contribui cu râvnă la răspândirea gustului de carte este o datorie sfântă pentru orice om cu iubire de cultura românească.

Îndemnăm, deci, pe toţi intelectualii să participe cât mai intens la această sărbătorire, ajutând din răsputeri Comitetul local de organizare al „Săptămânii Cărţii“ prezidat de d. Prefect al Judeţului, pentru reuşita cât mai deplină a frumosului scop urmărit.

Citiţi şi răspândiţi „E c o u l“

Să ne dumerim!

Un cetitor al nostru a protestat prin coloanele „Ecoului“ că la serbarea minoritară ce a avut loc la Chişineu-Criş în ziua de praznic românesc dela Sf. Gheorghe, când s'a comemorat la Chişineu a 15 a aniversare a desrobirii acestor ţinuturi, şi-au dat concursul şi unii români.

In legătură cu acea întâmpinare am primit azi dela luptătorul naţional dr. Ioan Suciu, notar public în Chişineu, următoarea scrisoare lămuritoare, căreia îi facem loc cu plăcere în coloanele noastre:

Numai întârziat am aflat despre ocara publică, de care au fost aflaţi vrednici acei „domni“ de „hermafroditism poreclit cultural“, din Chişineu-Criş, dimpreună cu întregul cor „Lyra“ din localitate, cari au luat parte la serata aranjată de Corpul pompierilor voluntari din Chişineu-Criş în ziua de 24 Aprilie. Am răscolit numerii „Ecoului“ şi am dat de acea mustrare în cel din 25 Aprilie, sub titlul de „O nedumerire“.

Ca prim-inculpat ţin să mă prezint în faţa publicului mare românesc spre a-mi primi osânda cuvenită.

Numai-cât cer, ca mai întâi să ne dumerim în faţa publicului judecător asupra punctelor de acuză.

Eu aşa ştiu, că pe acest pământ strămoşesc noi românii suntem azi poporul alcătuitor de Stat. Va se zică: în prima linie noi, românii, avem datoria să servim interesele de consolidare şi de bună închiegare ale acestui Stat românesc întregit. In consecinţă: noi avem obligământul moral a şti, — cu toţii dimpreună şi fiecare în parte, — că există un aşa numit „rezon de Stat“, care ne cere, special nouă, elementul alcătuitor al Statului român, justeţă peste tot, iar îndeosebi faţă cu minoritarii dintre noi, cumineţenie în atitudinea noastră.

Aşa fiind, daţi-mi voie să întreb, că chiar pe acea vreme, când e în curs cea mai deşanţată propagandă în potriva noastră prin scornituri, că noi am trata atât de neuman cu minoritarii noştri, încât viaţa lor în cadrul Statului român ar fi cu desăvârşire insuportabilă şi astfel s'ar impune deslipirea unor teritorii locuite în număr mai însemnat de minoritari, de către ţara noastră: este oare fapt cuminte şi patriotic românesc, ca cineva dintre noi să dea cal sub şeaua revizionistă semnalând, în chip absolut fals, o anumită aversiune a noastră faţă de dânşii şi limba lor şi agitând pentru o absolută separare de ei toţi chiar şi în viaţa de toate zilele.

Ce iubire de neam e aceea, care deserveşte interesele acelui neam? Ori noi românii suntem din fire de o toleranţă exemplară faţă cu minoritarii. Cine a urmărit cu atenţie aluziile, cari se fac mereu în ziarele ungureşti din Cehoslovacia şi Iugoslavia, va afla dese provocări la atitudinea cu mult mai înţelegătoare a românilor faţă de minoritari, decât cea observată de iugoslavi sau cehoslovaci. Ori dat-a alt Stat succesor cetăţenilor săi pământ cu acea mână frăţească, cu care s'a dat în România?

Aceasta toleranţă a noastră o cunosc toţi prietenii neamului nostru şi de sigur că ea are darul a reduce la minim creditul ce se dă în streinătate calomniatorilor noştri. Dar sunt mulţi cari nu ne cunosc şi cari astfel cu uşorul pot fi seduşi de propagandiştii revizionismului, mai ales, dacă pot produce în orginal câte o dovadă atât de strindentă a afirmativei noastre intoleranţe, ce pare a fi tradată prin articolul „O nedumerire“ din „Ecoul“.

Iată de ce eu nu mă apăr în faţa acuzei, ce mi-o aduce autorul ori inspiratorul acelui articol în primul rând mie — deşi din precauţie şiretă a înconjurat să mă numească — ci din potrivă eu îl acuz de uneltire contra binelui public

Pentrucă da, noi avem să combatem cu necruţare pe toţi acei minoritari, cari nu sunt loiali faţă de Statul, care îi adăposteşte, ci îl incolţesc în fel şi chip şi direct şi indirect. Dar ori-cât de mulţi ar fi uneltitorii între minoritari, — nouă cumineţenia obligată nu ne permite si generalizăm — să extindem combaterea noastră în potriva întregilor neamuri minoritare din ţara noastră. Noi n-avem să ne războim cu „ungurii“, ci numai cu „revizioniştii unguri“ fie interni, fie externi. Ori se află intelectual român, care să nu ştie nici atât?

Iar pompierii voluntari din Chişineu-Criş în special nu aparţin acelui soi de minoritari, care să poartă iloial faţă de noi. Dimpotrivă: bine ar fi, dacă toţi minoritarii ar fi de înţelegerea acestor cinstiţi meseriaşi.

Ei ştiau doar, că în ziua de Sf. Gheorghe ce adunare mare au să ţină românii în Chişineu-Criş. O ştiau prea bine.

Şi totuş ei au venit deadreptul dela serata lor, nedurmiţi, români şi unguri, să construiască podiul pentru prezidiul şi oratorii adunării — bineînţeles nu pentru plată, ci curat numai din prietenie, din simţ de înfrăţire.

Cred că ne-am dumerit...

Dr. Ioan Suciu

Informaţiuni

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituţiile particulare şi administraţiile publice: lei 1000 anual, 600 pe 6 luni, 300 pe 3 luni. In străinătate: 2000 lei anual.

Consiliul Eparhial Ortodox din Arad, împreună cu despărţământul „Astrei“ va comemora Duminecă 6 Mai a. c. orele 5 d. m. la Palatul Cultural, 25 ani dela moartea marelui român care a fost Alexandru Mocsonyi.

Va vorbi d. dr. Teodor Bălaţiş, rectorul Academiei Teologice, iar programul va fi complectat cu coruri executate de Reuniunea de cântări „Armonia“. Intrarea liberă.

S'a publicat vacant un post de picher la ocolul Deta din Timiş dependent de ministerul de interne.

POŞTA REDACŢIEI

Rugăm pe toţi corespondenţii şi colaboratorii noştri, ca în viitor, să trimită manuscrisele numai la redacţia din Arad.

Tipografia Lovrov & Co. Arad